

עשרה רעיונות מאירים למשפחה מדליקה

הרב יוני לביא

אתם הרי מכירים את זה. כל שנה אותו סיפור. ביום הראשון כולם מתלהבים. אחרי הכול, צברה שנה שלימה מאז הפעם האחרונה שזה קרה. ביום השני יש כבר דז'ה-ו-קטן, אבל צדיין צננת חגיגות אופפת את טקס הדלקת המנורות המסורתיות. אבל כל חולפים ימי החג מגלים שיש יחס הפוך בין מספר הנרות לבין הזמן שצריך לנר להדליק אותם... המפגש המרגש סביב החנוכה הופך לריטואל סתמי וטכני שמאצה את עצמו, ואפילו הסופגניות הריחניות כבר זוכות לרייטינג של מצות, אם בפק השמן המופלא, כל יום נוסף הרגישו שהנס הולך וגובר, אצלנו, למרבה הצער, נראה שהתחושה בדיוק הפוכה.

האם אפשר אחרת?

מסתבר שכן.

רגעי הקסם של הדלקת נרות החנוכה הם זמן מופלא ויקר ערך, וכדאי לנו מאוד למצות את הפוטנציאל האדיר הגלום בהם עד טיפת השמן האחרונה.

איך עושים את זה?

אספנו למענכם כמה רעיונות יצירתיים שיכולים לשדרג את החג, ולהפוך את טקס ההדלקה לאירוע מיוחד, חוויתי ומרתק, עד שגם אנטייכוס הרשע כבר יתחרט על הרגע בו בחר להתחיל איתנו.

נר מחבר

האור של חנוכה פותח לבבות. אל תשמרו אותו רק לעצמכם. הרי מה זה "פרסום הנס" אם לא להגיע לכמה שיותר אנשים? אפשר ללכת על הקרובים והמוכרים (חברים לעבודה, שכנים), אך מומלץ בחום לעשות צעד נוסף ולצאת מן הבועה. חשבו דווקא על מי שאנחנו לא רגילים להזמין בדרך כלל. קשיש בודד שגר בקצה הרחוב, משפחה חילונית מהבניין הסמוך וכדו'.

כדאי ליידע את האורחים שממש נשמח אם גם הם יכינו משהו למפגש - הצגה, סיפור, דבר תורה וכדו'.

דמי חנוכה

רושמים את השמות של כל בני המשפחה על פתקים ושמים בשקית. כל אחד שולף פתק ועד סוף החג הוא צריך לתת לו 'דמי חנוכה'. לא מדובר בכסף אלא במשהו אחר חמוד ומשמח (מתנות לדוגמא: עוגה, ציור, דיסק עם שירים, בייביסיטר, אירוח לשבת וכדו', וכל היצירתי יותר הרי זה משובח).

עוד אפשרות: "חפש את המטמון" כשהאוצר הוא כד קטן המוחבא בבית, ובעזרת משימות מתקדמים בדרך למצוא אותו ולזכות בפרס.

"מצוות חנוכה נר-איש-וביתו" (שבת כא,ב)

כל אחד מקבל דף ובו שלושה ציורים - איש, נר ובית. כל אחד רושם לעצמו כמה מילים על כל אחד מהם:

- מה המקום בו אני מרגיש 'בבית' (מקצועית, אישית).

- מיהו **האישה** שאני חושב עליו, שהייתי רוצה להתקרב אליו / מי האיש שנותן לי כוח, שהשפיע עלי?
 - מה ה'נר' שלי? מה מאיר אותי, מדליק אותי, מה עומד כנר לרגליי? איזה מקום בחיי הייתי רוצה להאיר?
 איך הוא נראה לפני ואחרי? איזה ספר שקראתי האיר את דרכי? מה פגשתי והאיר את עיניי במשהו שהיה נסתר ממני?

“כל אחד הוא אור”

מכבים אורות, מפעילים מוסיקה נעימה ושלווה, ומדליקים נר במרכז החדר. אחד הנוכחים נוטל את הנר בידיו ועליו להאיר תכונה טובה או מעשה טוב שראה במישהו אחר שנמצא בחדר. מי שהאירו את התכונה שלו מקבל את הנר וממשיך הלאה להאיר את הבא בתור.

אפשרות נוספת: כל אחד מאיר נקודה טובה ויפה שיש בו עצמו (מי שקשה לו לומר דברים טובים על עצמו שיזכור שאין כל סתירה בין להכיר את האיכויות שבך לבין מידת הענווה). אפשר לפנות אל המספר או אל מישהו אחר מהנוכחים ולבקש 'לקבל' ממנו את נקודת האור שיש בו, והוא ייתן 'טיפ' - תובנה או עצה שתאפשר לשני לקנות גם הוא את התכונה המדוברת.

לסיום אפשר גם להצביע על נקודות אור שיש במשפחה בכללה.

(אפשרות נוספת: כל אחד שמדבר מדליק נר נוסף ובסיום דבריו מניח אותו במרכז, כך שעם הזמן הנרות מצטברים והאור גדל).

“נס גדול היה פה”

סבב סיפורי ניסים, קטנים וגדולים, שקרו לכם או למישהו שאתם מכירים.
 נקודה למחשבה: “על ניסוך שבכל יום עמנו” - האם רק דברים חריגים ולא טבעיים ראויים להיקרא נס, או שאולי עצם החיים הוא סוג של פלא? מה נוכל לעשות כדי לא לקבל אותם כמובן מאליו?

עוד נושאים נפלאים שאפשר לעשות בהם סבבים של שיח ושיתוף:

- “להודות ולהלל לשמך הגדול”: אמירת תודה ופרגונים: משהו טוב שקרה לך היום ואתה מודה עליו. משהו רע שקרה לך לפני שנים והיום אתה רואה את הטוב שיצא ממנו. נצל את ההזדמנות להגיד תודה למישהו מהנוכחים.
 - “גיבורים ביד חלשים”: איזה גיבור אתה מעריך במיוחד? מעשה גבורה שעשית ותסכים לשתף בו את כולם? האם ראית מעשה גבורה אצל אדם לא מפורסם שהרשים אותך?

משחק האותיות

להעלות בכל ערב נושא הקשור למספר הנרות הדולקים.

- בערב הראשון הנושא יהיה באות **א'**. למשל, “אבא ואמא”. במרכז השולחן יהיו פתקים הפוכים. צבע אחד לילדים וצבע שני למבוגרים. לילדים יהיו שאלות כגון: 'כשתהיה אבא, במה אתה חושב שתהיה דומה לאבא שלנו ובמה שונה?', למבוגרים תהיינה שאלות על הסיפוק והשמחה שבתפקיד ההורי וגם על המקומות הקשים. וגם: 'במה אתם רוצים שהילדים יהיו דומים לכם כשהם יהיו הורים, ובמה תשמחו שהם יתפקדו אחרת?'

- ביום השני, באות **ב'**, הנושא יכול להיות למשל 'בנים ובנות'. האם אנחנו רואים בבית הבדלי אופי בין בנים ובנות? אילו דברים מיוחדים יש בלהיות בנים/בנות? האם לפעמים היה בא לכם להתחלף?

- ביום השלישי הנושא יכול להיות 'גדולים'. במה כל אחד רוצה לעסוק כשהוא יהיה גדול? האם גם לאבא ואמא יש תכניות לכשהם יהיו גדולים? מהו אדם גדול בעיניך?

- ביום **ד'** הנושא יכול להיות דלות. במה אנחנו מרגישים דלים ומה אנחנו יכולים לעשות בקשר לכך. אפשר גם 'דמיון'. מתי הדמיונות עוצרים ומסבכים אותנו ומתי הם נכס שמרחיב את חיינו הרוחניים.

- וכך הלאה בשאר הימים (למשל: הוקרה/הנאה/הפתעה, ויכוח/וירטואלי/ותרבות, זכרונות/זהירות, חלומות/חזון - לבחור נושא ולחבר עליו שאלות מתאימות).

מעוז צור

כמה מגניבות אתם מכירים להימנען הבלתי רשמי של חנוכה? צמד המילים האלו מעלה באתר יוטיוב **עשרות (!)** ביצועים מקסימים ומרגשים. לא חייבים ללכת בכל יום על לחן חדש, אבל כדאי לנסות מידי פעם להתחדש בסגנונות שלא הכרנו. המנגנים שביניכם ימצאו בקלות ברשת תווים או אקורדים לשירי חנוכה.

ספרים, רבותיי, ספרים

משנה לשנה אנו מתברכים בחומרי קריאה ולימוד חדשים. על רגל אחת נמליץ על **'מגילת חנוכה'** - ד"ר חגי בן ארצי מביא את הסיפור המלא של החג בגירסה שלא הכרתם (מחולק לשמונה פרקים, אחד לכל יום!). הרב אליעזר מלמד כדרכו ב"פניני הלכה" חלק 'זמנים', משלב הלכות החג והרעיונות שמאחוריהם. נוסף את **'יום יום חג'** (של הרב ישראל הס), **לב השמים** (ר' שלמה קרליבך), ובכיוון החסידי - קובץ **'בנתיבות החסידות ו'נתיבות שלום'** הידוע. עבור הילדים נמליץ על הקומיקס **'הגיע הזמן'**, ולכולם - **'חנוכה לכל המשפחה'** עם סיפורים, משחקים ופעילויות, ואת הספר **'ערבי לבבות'** עם רעיונות למפגשים משפחתיים לכל השנה.

עוד רעיונות:

- * **חידות לחנוכה:** חיפוש מהיר ברשת מעלה עשרות דפי חידות מגוונים
- * **לימוד תורה:** הרי מה רצו היוונים אם לא "להשכיחם תורתך"?! זו ההזדמנות שלנו להראות שהם הפסידו. קבעו חצי שעה של לימוד משותף בחברותות בין בני הבית
- * אם לא קר מידי בחוץ צאו ל**סיבוב קצר** ותראו תערוכת חנוכיות מרהיבה בבתי השכונה
- * **סיור** לקברות המכבים או **טיול** בסימן חנוכה - ביקור בבית בד, מפעל נרות או מאפייה
- * דיון בנושא **תרבות יהודית** מול תרבות מערבית
- * **ערב יצירה לילדים:** טיפטופי נרות, הדבקת כדים, הכנת סביבונים
- * **הזמנת מרצה אורח:** סיפור גבורה מפי לוחם/ניצול שואה, אדם עיוור המספר על האור שבחושך, היסטוריון שיספר על תקופת המכבים, מופע להטוטי אש
- * **ערב סיפורי חנוכיות:** כל אחד מביא חנוכיה ישנה ומספר את סיפורה.

לסיום נעיר, שלא חייבים בכל צרף לאלף אטרקציה חדשה, בפרט אם זה מצאמים ואלחיצ. הדלקה פשוטה וקצרה יכולה להיות לפעמים הדבר הנכון והמתאים ביותר. צצם המסגש המשפחתי שווה הרבה מאוד.

ודבר אחרון וקריטי להצלחת האירוע - **נתקו ניידים כל עוד הנרות דולקים.** השיחות, הווצאפים והסלפים יתכו. צכשיו אנתנו אוארים במשהו גדול בהרבה.

חנוכה שמח!

תודה רבה לכל הנשים והאנשים היקרים שמהם ליקטנו את הרעיונות היצירתיים. לחומרי תוכן והעשרה, סרטונים וסיפורים, ולהצטרפות לרשימת תפוצה: milatova.org